נה.

ל) [לקמן ל:], ב) [ב"ב קלא.], ג) [שם ולעיל נב:], ד) חולין עה: ע"ש מנחות לו:, ה) ובחולין איתא ר׳ יוחנון, ו) וויש לדחות ההוא דסתמא קאמר התם דאין האשה גובה ולהכי פריך והאמר שמואל בעל חוב גובה את השבח מלוקח ומשני מקולי כתובה שנו כאן דאפי׳ מלוקח לא גבים. מ"יו. ז) וי"מ דההים דחוקת הבתים קאי אהודאה דלעיל מיניה דקאמר הודאה בפני שנים לריך לומר כתובו קנין בפני שנים א"ל לומר כתובו דכיון דכבר הודה למה הלך והקנה אם לא במתנה דליכא שעבוד דהתם הוי סתם קנין לכתיבה אבל הכא בתוספת כתובה לא וגרס והבו לה הלכך אע"ג דקנו מיניה לריך לאמלוכי ביה דלמא לא ניחא ליה דתטרוף ממשעבדי ת"י. ע"ש. ואין נראה דסתם קנין לכתיבה משמע בכל דבר

למאי נפקא מינה למוכרת ולפוגמת פיי שהמוכרת כתובה לבעלה מחלה ומכרה את הכל לפי מנה פוחתין והולכין. . הפוגמת כתוכתה לא תפרע תוספת נמי כגון שאמר . התקבלתי מז תוס' דינר אף טוען בעלה כל כתובתך . התקבלת לא תגבה אלא ולא תימא דוקא כתובת מו"מ אבל תוס' מתנה

יתומים דתנן בפרק הכותב (לקמן פז.) דבעו שבועה אף תוס' נמי בעי שבועה. ואע"ג דפוגמת בהאי כללא איתיה איצטריך למינקטיה בהדיא לאשמועינן דפגימת תוספת מהניא להשביעה כפגימת כתובה: ולשביעית. שחין שביעית משמטת כתובה כשאר שטרות אלא אם כן פגמה חקפה כדאמרינן במסכת גיטין (דף ית.) ותוספת נמי לא משמט: לכותב נכסיו לבניו. וכתב לאשתו קרקע כל שהוא אבדה כתובתה כדאיתא ביש נוחלין (ב"ב קלב.) ותוספת ככתובה: אין כתובה נגבית אלא מן הקרקע ומן הזיבורית כדתנן בהניזקין (גיטין מח:) וכן תוספת: כל זמן שהיה בבית הביה. תנן אע"ג דטריף ממשעבדי, בהנושא (לקמן קד.) כל זמן שהיא בבית בעלה במשך אלמנותה גובה כתובתה מוסף רש"י לעולם וכל זמן שהיא בבית אביה שלא היו עובדים אותה היתומים ולא זנין

אותה גובה כתובתה עד כ"ה שנים

ואם שתקה יתר על כן יום אחד מחלתה

וכן תוספת: לתובת בנין דלרין. כשם

שנוטלים נדוניית אבי אמם ומנה

מאתים כך נוטלים תוספת: איתמר

גרם ולא גרם דאיתמר: ירחון חכן.

אינון ירתון כסף כתובתיך וירושה לא

טרפה לקוחות: יסבון תכן. לשון

ב"ח: מטלטלי ואימנהו בעינייהו.

המייחד מטלטלין לכתובת אשתו ומת והן בעין והיא נפרעת מהן

נוטלתן שלא בשבועה דטעמא מאי אמור רבנן מנכסי יתומין לא

תפרע אלא בשבועה דחיישינן דלמא נררי אתפסה והכא היינו

לררי דאתפסה: ליתנהו בעינייהו. כגון שאבדו: בלא שבועה.

דכיון דאבוד הני לא אתפסה אחריני וכל נכסיו אחראין לכתובתה

ונפרעת מן הקרקעות: בארבעה מלרנהא. שייחד לה קרקע וכתב

לה בארבעה המנרים שלה בחייו לעשותה אפותיקי לכתובתה ומת

נפרעת הימנה בלא שבועה דודאי תו לא מתפים לה צררי אחריני:

בשבועה. דכיון דלא כתב לה ארבעה המלרים אין זו סמיכה

לסמוך עליה והרי היא כמי שלא ייחד ואיכא למיחש ללררי: אמר

לעדים כחבו וחחמו. כגון מתנת קרקע: לא לריך לאימלוכי

ביה. אם עדיין עומד בדבורו שיכתבו לו דכיון דקנו ממנו סתם

קנין לכתיבה עומד [ב"ב מ.]: בחר אומדנא. אומד הדעת. בדבר שאינו

מפורש אומדין בית דין ואומרים סתם איניש להכי איכוון דלא

כותב לה ממונו חנם אלא לחיבת ביאה: במסוכן. במסכת גיטין

(דף סה:) המפרש והיולא בשיירא ואומר כתבו גט לאשתי אע"פ

שלא אמר תנו הרי אלו יכתבו ויתנו דמחמת טרדתו שהוא בהול

על נפשו לא הספיק לגמור דבריו ומעיקרא לכתבו ותנו נתכוון ר״ש

שזורי אומר אף המסוכן הגוסס והיינו בתר אומדן דעתא דאמרינן

לא אמר כתבו אלא שיתנו הואיל ומסוכן הוא לא נתכוון לצחק בה:

ירתון תנן. ואין ירושה ירושה במשועבדין (לעיל גב:) דלשון ירושה אינו אלא לאחר מיחה מייבי מטרפא ממשעבדי דלא חלה עד לאחר מיתה לוסט על לוחות הינט (רשב"ם ב"ב קלא.). יסבון תנן. משמע לשון מתנה מעכשיו ואם מכר לאחד כל נכסיו משועבדים לכחובת אמן ואי מההיא שעתא חלה מתנתו הוה טרפא ממשעבדי (שם). במסוכן. חולה (גיטין

תוספות רי"ד ולתובעת ולעוברת על דת ולשבח ולשבועה ולשביעית ולכותב כל נכסיו [לבניו] ולגבות מן הקרקעות ומן הזיבורית. וכ"ז שהיא בבית אביה ולכתובת למוכרת או מוחלת כתובתה לבעלה אמרינן דלא איקרי כתובה ומאתים. אלא כונו וכאונים. ולמורדת דתנן לקמן בפירקין המורדת על בעלה פוחתין מכתובתה עד כמה הוא פוחת עד כנגד כתובתה ול"ת עד כנגד מו"מ לחודייהו אלא גח ולפוגמת בפ׳ הכותב תנן בשבועה. ולתובעת בפירקין דלעיל אמרינן התובעת כתובתה בב"ד א"ל מזונות וה"ה אם תבעה תוס' ולא כתובה. ולעוברת על דת דאמרינן בכתובה ועוברת א' מהן

לשבח. שאמרו בבכורות (דף נא:) אין הבכור נוטל פי שנים בשבח ששבחו הנכסים לאחר מיתת אביהן ולא האשה בכתובתה ותוספת נמי לא גביא משבח ששבחו נכסים לאחר מיתת בעלה: ולשבועה. לכל מילי דשייכא לישבע על הכתובה כגון הנפרעת שלא בפניו ועד אחד מעידה שהיא פרועה והנפרעת מנכסים משועבדים ומנכסי

אלשבח בלשבועה בולשביעית דולכותב כל נכסיו לבניו לגבות מן הקרקע יומן הזיבורית יוכל זמן שהיא בבית אביה יולכתובת בניז דכרין איתמר כתובת בנין דכרין פומבדיתא אמרי שלא מרפא ממשעבדי ירתון תנז בני מתא מחסיא אמרי מרפא ממשעבדי יסבון תנן חוהלכתא לא מרפא ממשעבדי סיסבון ירתון תנן "מטלטלי ואיתנהו בעינייהו בלא שבועה ליתנהו בעינייהו פומבדיתא אמרי בלא שבועה בני מתא מחסיא אמרי בשבועה והלכתא בלא שבועה ייחד לה ארעא בארבעה מצרנהא כלא שבועה בחד מצרא פומבדיתא אמרי בלא שבועה בני מתא מחסיא אמרי בשבועה והלכתא יבלא שבועה לאמר לעדים כתבו וחתמו והבו ליה קנו מיניה לא צריך אימלוכי ביה לא קנו מיניה פומבדיתא אמרי לא צריך אימלוכי ביה בני מתא מחסיא אמרי צריך אימלוכי ביה מוהלכתא צריך אימלוכי ביה: ר' אלעזר בן עזריה וכו': איתמר רב ורבי נתן חד אמר הלכה כרבי אלעזר בן עזריה וחד אמר אין הלכה כר' אלעזר בן עוריה תסתיים דר' נתן הוא דאמר הלכה כר' אלעזר בן עזריה דשמעי'

ליה לרבי נתן דאזיל בתר אומדנא יידאמר רבי סנתן הלכה כרבי שמעון שזורי יבמסוכן

ראיה מאי טעמא דארעא כיון ובתרומת דלגוביינא קיימא כמאן דגביא דמיא ואי דלא עשאה אפותיקי אמאי חשיב לה בחזקת ב״ח אדרבה הויא בחזקת יתמי דהא מלי לסלוקי ליה בזוזי וב"ח ניתי ראיה: ולשבועה. פ״ה לענין עד חחד מעידה שהיח פרועה ונפרעת

ולשבח. מוספת היא ככתובה שלא תגבה השבח אבל אי לא

השבח כמו בעל חוב דגבי אפי׳ משבח שהשביחו יתומים ואע״ג

דאין להם על מי לחזור והוי כמקבל מתנה דאמרינן בפרק קמא

הוי תנאי כתובה ככתובה היתה גובה תוספת מן

דבבא מליעא (דף טו.) דלא גבי בעל

חוב שבח מיניה משום דאין לו על

מי לחזור מכל מקום מן היורשין גבי

דלא דמו למקבל מתנה שעליהם מוטל

יותר לפרוע חוב אביהם וכן משמעי

בפרק יש בכור (בכורות דף נא: ושם)

דתנן אין הבכור נוטל פי שנים מן

השבח ולא האשה בכתובתה ולא

הבנות במזונותיהן ופריך בגמרא

והאמר שמואל בעל חוב גובה את

השבח ומשני מקולי כתובה שנו כאן

והתם בשבח שהשביחו יתומים איירי

ולה בשבח של לקוחות מדקתני ולה

הבנות במזונותיהן ואי מלקוחות מאי

איריא שבח הא קרקע נמי לא גבו

דאין מוליאין למזון הבנות מנכסים

משועבדים והא דאמר בהמקבל (ב"מ

דף קי. ושם) יתומים אומרים אנו

השבחנו ובעל חוב אומר אביכם

השביח על מי להביא ראיה משמע

דאי יתומים השביחו לא היה נוטל

בעל חוב שבח התם מיירי כגון שעשחה

אביהן לו אותה קרקע אפותיקי ואמר

אם לא אפרעך עד זמן פלוני יהיה

קרקע זה קנוי לך מעכשיו דהתם

ודאי השבח של יתומים דהוי כיורד

לתוך שדה חבירו שלא ברשות דשמין

לו וידו על התחתונה ותדע דהא

קאמר התם דעל היתומים להביא

שלא בפניו כו' ולא אתי שפיר למאן דמשוה שאר שטרות לכתובה ונראה לר"י דה"פ ולשבועה שאם נשבעה על הכתובה נשבעה נמי על התוספת דכשבאה לגבות תוספת אינה לריכה לחזור ולישבע: **ולשבינירת.** תימה דבסוף מסכת שביעית פליגי בהקפת חנות ובשכר שכיר דאיכא למ"ד דאין משמטין ור' יוסי פליג ואמר כל מלאכה שפוסחת בשביעית משמטת ולדידיה ניחא דה"ה דמשמט הקפת החנות וכל מילי אפילו דלאו הלואה ואי לאו דתוספת ככתובה הוי משמט אבל לרבנן דאית להו אין משמט אלא מלוה אם כן אפי׳ אם אין התוספת ככתובה אינו משמט דלאו הלואה היא ואור"י דלמ"ד בפ"ב דגיטין (יח. ושם) פגמה אע"פ שלא זקפה גבי כתובה דמשמט נפקא מיניה אם פגמה הכתובה הוי כאילו פגמה החוספת וכן למ"ד עד שתפגום ותוקוף אם פגמה ווקפה הכתובה כאילו פגמה חקפה התוספת: יםבון תגן. ואם תאמר תקשי ליה מתניתין דמי שהיה נשוי (לקמן לף ג.) דתנן שניה ויורשיה קודמין ליורשי ראשונה וי"ל דהתם דחי לה לעולם אחת בחייו ואחת במותו אין לה כתובת בנין דכרין ומאי קודמין קודמין לנחלה: בראה. כפי׳ ר״ח דגרים ברישא ייחד לה ארעא בארבע מלרנהא ואח"כ גרים מטלטלי ואיתנהו בעינייהו והשתא אתי שפיר

ובתרומת דלא הזכיר יחוד גבי מטלטלי משום דכבר הזכיר יחוד גבי ארעא ועלה קאי אבל לספרים דגרסי מטלטלי ואימנהו בעינייהו ברישא מימה דלא קאמר ייחד לה מטלטלי כיון דלא דיבר כלום ביחוד: בתובן וחתושו והבו דיה קגו שיגיה לא צריך דאמאובי ביה. וה״ה אפי׳ לא אמר כתובו וחתומו כיון דקנו מיניה לא לריך לאמלוכי ביה דסתם קנין לכתיבה עומד כדאמרינן בחזקת הבתים" (ב"ב דף מ. ושם) ולא נקט כתובו וחתומו אלא משום סיפא דאפילו הכי לריך לאמלוכי ביה וטעמא כיון דבעין יפה נותן שמקנה לו מיד ואינו רוצה להמתין עד שילך ויזכה בשדה יש לנו לומר דייפה כחו נמי לענין כתיבה דסתם קנין שבש"ס היינו קנין חליפין ומיהו למ"ד אחריות לאו טעות סופר הוא לריך לאמלוכי ביה לכתוב בו אחריות כדאמר שמואל בפרק קמא דב"מ (דף יד.) שעבוד לריך לימלך אבל למ"ד טעות סופר הוא אין לריך לימלך ומיהו אם רולה יכול לחזור בו כדאמרינן בהמוכר הספינה (ב"ב דף עו. ושם) זכו בשדה זו לפלוני וכתבו לו את השטר חוזר בשטר ואינו חוזר בשדה ופר"י ב"ר מרדכי בשם ריב"א דדוקא בשטר מכר חוזר שאינו רוצה שיהיה עליו שעבוד בשטר דשטר מכר טריף ממשעבדי אבל בממנה שאין השטר אלא לראיה אף בשטר אינו יכול לחזור דעבדינן תקנתא לרמאה דמוכחא מילתא שרוצה לחזור ממתנה ור"ת מפרש דאף במתנה חוזר בשטר משום דלא ניחא ליה דליפשו שטרי עילויה שיסברו העולם שהוא שטר מכר שיש שעבוד ונמנעים מלהלוות לו וזיילי נמי נכסיה כשילא קול שמכר קרקעות או נתן ואע"ג דתנן בפרק גט פשוט (ב"ב דף קסח.) מי שנמחק שטר חובו שבא לב"ד ועושין לו שטר אחר ולא חיישינן שמא יסברו שזהו שיעבוד חדש מה שכותבין לו עתה דמשום הך חשש אין לנו להפסיד לזה זכותו שכבר היה לו שטר. ווע"ע מום' סנהדרין כט: ד"ה הודהן: ובתרומת

שהיא בבית אביה שלא היו עובדים אותה היתומים ולא זנין אותה גובה כתובתה עד כ״ה שנים ואם שתקה יותר מכן מחלה וכן התוסי. ולכתובת בנ"ד כשם שנוטלת מו"מ כן נוטלת גם התוסי: איתמר כתובת בנ"ד פומבדיתאי אומר"ם לא טרפא ממשעבדי פי" מן הלקוחות שקנו אחר שנכתב כתובת אמן: ירתון תגן בפירקן דלעיל. בני מתא

י. ולאחר מכאן השביחו לא תטול אלא במה שהניח לה הבעל והשבח ליתומים ומקולי כתובה שנו כאן אבל בע״ח גובה את

בעלמא הוא ולא הפסידה. ולשבח דאמרי׳ בבכורות אין הבכור נוטל פי שנים בשבח ששבחו נכסים לאחר מיתת אביהן

. ואין האשה גובה כתובתה מן השבח שהשביחו הנכסים לאחר מיתת הבעל כלומר אם אין הנכסים שהניח הבעל כדי כתובה

עשין מח טוש"ע אה"ע סי לה סעיף ז וסי' ק סעיף ב: ב מיי' שם הלכה ד סמג שם טוש"ע שם סי' נו :סעיף א סעיף א א ג מיי' פ״ט ג מיי' פ"ט מהלי שמיטה הלכה יג טוש"ע שם סימן קא סעיף פ"ו מהלכי זכיה הלכה ט סמג עשין פנ טוש"ע שס קו סעיף א: יג ה מיי׳ פט״ז מהלי אישות הלכה ג סמג עשין מח טוש"ע שם סי' ק סעיף ב: ר מיי׳ שם הלכה כג טוש"ע שם סימן קא סעי׳ א: מרי פייע שם הלכי א סמג שם טושייע שם

טוש"ע שם סעי"יג.
יז ט יכ מיי פט"ז שם
הלכה יג טוש"ע שם
סי צו סעיף ה:
יה ל מ מיי פי"ל מהלי מלוה ולוה הלכ׳ סמג עשין נד טוש"ע ח"מ סי׳ לט סעיף ב ג: ג מיי׳ פ״ב מהל׳ גירושין הלכה יב סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמא סעיף טו [וברב אלפס גיטין פ"ו דף קעה

סימן קיא סעיף א: שו ה מיי׳ שם הלכה ע

ה מיי׳ שם הנכה טוש"ע שם סעי׳ יג:

תוספות רי"ד (המשך) השבח ותוספת נמי דינו

:נ״כו

רכחורה לא כרט״ח. מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה דלא אתפשה בשבונה דרא. אתפשה בעלה צררי. ואע"ג דלא ניתנה כתובה לגבות מחיים אפ״ה חיישינן דלמא צררי והנפרעת נמי אתפסה. שלא בפניו לא תפרע כתובתה אלא בשבועה ^(†) אבל שט"ח שלא הגיע זמנו ליפרע גובה מן חזקה אין אדם פורע אלא בזמנו ותוס׳ לא דמיא לחוב אלא לכתובה. ולשביעית שאין שביעית משמטת את כשאר חובות משמטת אא"כ פגמה וזקפה השאר במלוה דהויא להו כהלואה רעלמא כדאמרינן במס׳ גיטין ותוס׳ נמי לא משמטה. ולכותב כל נכסיו דאמרי׳ בי״נ הכותב כל ורמיו לרויו ורחר לאשחו ומוקי לה התם במחלק לפניה והיא שותקת דכיון לפניה הוא שהזקה דכיון דשתקה סמכא אההוא פורתא ואחולי׳ אוחלתיה וארדה ומי גם החומ׳. מיתמי קאמר שה״ה לכל . שט״ח דמטלטלי דיתמי מיני׳ כדאמרינז לקמז בפ׳ הכותב דכתובה לא גביא אלא מן הקרקע אבל בע״ח אפי׳ מגלימא דעל כתפי׳ הזיבורית אפי׳ מיניה ואילו ב״ח דינו בבינונית. וכ״ז הנושא תנן כ"ז שהיא בבית בעלה במשך אלמנותה גובה כתובתה לעולם וכ״ז

א) אינו מובן דגבי נפרע שלא בפניו אין נ"מ בין כתובה לשט"ח ואולי דאם הוא בתוך זמנו יש חילוק.